

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА “БУХОВЕЦЬ ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 22098/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

8 листопада 2005 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі “Буховець проти України”

Європейський суд з прав людини (Друга Секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п.Ж.-П. Коста (Mr J.-P. Costa), *Голова*,
п. І. Кабрал Баррето (Mr I. Cabral Barreto),
п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
пані А. Мулароні (Mrs A. Mularoni),
пані Е. Фура-Сандстром (Mrs E. Fura-Sandström),
п. Д. Йочене (Ms Jočienė),
п. Д. Поповіч (Mr D. Popović), *судді*,
та пані С.Долле (Mrs S. Dollé), *секретар секції*,
після обговорення в нарадчій кімнаті 11 жовтня 2005 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою № 22098/02, поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі – Конвенція) громадянином України Анатолієм Івановичем Буховцем (далі – заявник) 25 березня 2002 року.
2. Уряд України (далі - Уряд) був представлений його Уповноваженими - пані Зоряною Бортновською та пані Валерією Лутковською.
3. 28 серпня 2003 року Суд вирішив комунікувати Уряду заяву. Відповідно до положень п.3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглянути суть заяви одночасно з її прийнятністю.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1938 році та проживає в м. Донецьку, Україна.
5. 13 грудня 2000 року комісія по трудових спорах (далі - КТС) зобов'язала шахту “Жовтневий рудник” (державне підприємство, далі - ЖР) виплатити на користь заявника разову допомогу в розмірі 29 875 грн.¹
6. 13 березня 2001 року Куйбишевський районний суд м. Донецька (далі - районний суд) виніс рішення про стягнення з ЖР заборгованості по заробітній платі в розмірі 7 427.58 грн.² на користь заявника.

¹ Приблизно 4 890 Євро

² Приблизно 1 215 Євро

7. 9 січня та 9 квітня 2001 року відповідно відділом ДВС Куйбишевського районного управління юстиції м. Донецька (далі - виконавча служба) було відкрито виконавчі провадження на виконання зазначених рішень.
8. 23.06.2001 р. заступник голови Донецького обласного управління юстиції повідомив заявника, що ЖР не може негайно повністю виконати рішення КТС від 13 грудня 2000 р. та 13 березня 2001 року в зв'язку з відсутністю коштів. Але не дивлячись на це, 22 березня 2001 року заявнику було виплачено 388.88 грн.¹ із загальної суми, призначеної КТС.
9. 19 квітня, 5 серпня та 6 грудня 2002 року виконавча служба повідомляла заявника про те, що рішення суду та рішення КТС не можуть бути виконані у зв'язку з відсутністю коштів та мораторієм на примусову реалізацію майна державних підприємств, що передбачено законом від 2001 року.
10. 7 лютого 2003 року відповідно до Наказу Міністерства палива та енергетики ЖР було об'єднано з іншими шахтами в одне державне підприємство – “Донецьквугілля”.
11. 1 вересня 2003 року беручи до уваги той факт, що ЖР втратив свій статус незалежної юридичної особи, виконавчою службою було винесено постанову про закінчення виконавчого провадження. Проте 23.10.2003 начальник відділу виконавчої служби скасував зазначену постанову як необґрунтовану.
12. 20 та 28 жовтня 2003 року виконавча служба зверталась до районного суду за роз'ясненням відносно процедури заміни боржника в справі заявника. 24 та 30 жовтня 2003 року суд встановив, що боржником у зазначеній справі є державне підприємство “Донецьквугілля”. 13 листопада 2003 року виконавче провадження було передано на виконання Ворошилівській державній виконавчій службі.
13. 5 грудня 2003 року заявнику було виплачено суму, зазначену в рішенні суду від 13 березня 2001 року. Разову допомогу за рішенням КТС від 13 грудня 2000 року було виплачено двома частинами - 3 та 29 грудня 2003 року.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

14. Відповідні положення національного законодавства викладені у рішенні Суду *Ромашов проти України* від 27 липня 2004 року (№ 67534/01, пп. 16-19) та в рішенні *Дубенко проти України* від 30 листопада 2004 року (№74221/01 пп. 22-29).

¹ Близько 65 Євро

ПРАВО

I. ПРИЙНЯТНІСТЬ СКАРГ

1. Стверджуване порушення статті 2 Конвенції

15. Заявник скаржиться на те, що існуюча ситуація порушила його право на життя відповідно до п. 1 статті 2 Конвенції з огляду на низький рівень життя. Суд нагадує, що відповідно до його прецедентної практики ні стаття 2, ні інші положення Конвенції не гарантують особі право на певний рівень життя (див. справу *Васілевські проти Польщі*, № 32734/96, рішення від 20.04.1999). Більше того, заявник не надав доказів того, що він перебував у стані таких злиднів, які піддавали його життя ризику (див. справу *Сокур проти України*, № 29439/02, ухвала від 26 листопада 2002 р.). Це означає, що ця скарга є несумісною *ratione materiae*, з положеннями Конвенції і повинна бути відхиленою відповідно до пп. 3 та 4 статті 35 Конвенції.

2. Невиконання рішення суду, винесеного на користь заявника

16. Заявник скаржився на неспроможність державних органів виконати рішення міського суду про стягнення на його користь заборгованості з заробітної плати та разової допомоги з боржника. Він посилався на п.1 ст.6 Конвенції та ст.1 Протоколу № 1 до Конвенції, які у відповідних частинах передбачають таке:

Стаття 6

“Кожен при вирішенні питання щодо його цивільних прав та обов’язків ..., має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом...”

Стаття 1 Протоколу № 1 до Конвенції

“Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права.

Попередні положення, однак, ніяким чином не обмежують право держави запроваджувати такі закони, які, на її думку, необхідні для здійснення контролю за використанням майна відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків або інших зборів чи штрафів”

17. Уряд зауважив, що заявник не вичерпав всіх засобів національного захисту, оскільки він не оскаржував на національному рівні бездіяльність державних виконавців та не вимагав компенсації за порушення строків виконавчого провадження чи знецінення присуджених коштів.

18. Заявник не погодився з цим аргументом, посилаючись на те, що головною причиною тривалого невиконання рішення суду, винесеного на користь заявника, було те, що боржник знаходився у скрутній економічній ситуації.

19. Суд звертається до своєї прецедентної практики, відповідно до якої заявник не зобов’язаний подавати скаргу на дії державних

виконавців у зв'язку з невиконанням рішення суду в тих випадках, коли рішення суду неможливо виконати з незалежних від державних виконавців причин (див. серед інших *Михайленки проти України*, № 35091/02, та інші, пп. 38-39). Суд не бачить будь-яких причин для розгляду цієї заяви в іншому контексті, ніж попередні подібні справи.

20. Суд вважає, що в світлі поданих сторонами доказів, скарги заявника на невиконання п. 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу 1 Конвенції порушують важливі питання фактів та права відповідно до Конвенції, визначення яких вимагає розгляду питання по суті. Суд приходить до висновку, що скарги заявника не можуть бути відхилені як явно необґрунтовані на підставі п.3 статті 35 Конвенції. Жодних інших підстав для визнання цих скарг неприйнятними встановлено не було.

II. СУТЬ

21. Уряд стверджує, що виконавчою службою було вжито всіх необхідних засобів з метою виконання рішення суду і вона не може бути відповідальною за тривалість виконавчого провадження. Уряд також зауважив, що в цій справі не було порушення п. 1 статті 6 Конвенції з огляду на те, що рішення суду виконане.
22. Заявник не надав жодних додаткових аргументів до своїх початкових скарг.
23. По-перше, Суд зауважує, що рішення КТС у справі заявника прирівнюється до рішення суду, і держава є відповідальною за невиконання такого рішення (див. *Ромашов проти України*, згадане вище, п. 41).
24. По-друге, Суд зауважує, що рішення від 13 грудня 2000 р. та 13 березня 2001 р. залишалися невиконаними до 5 та 29 грудня 2003 р. відповідно, тобто ці періоди становлять приблизно три роки та два роки і дев'ять місяців відповідно. По-третє, Суд зауважує, що ці рішення не були виконані в повному обсязі лише після того, як справу було надіслано на комунікацію з Урядом.
25. Суд приходить до висновку, що через неспроможність виконати рішення, які підлягали виконанню на користь заявника, впродовж таких тривалих періодів часу, органи державної влади унеможлилювали отримання заявником коштів, які він обґрунтовано сподівався отримати (див. серед інших *Васіленков проти України*, № 19872/02, п. 25, рішення від 3 травня 2005 року).
26. Таким чином, Суд встановлює порушення п. 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу 1.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

27. Стаття 41 Конвенції передбачає:

“Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє законодавство відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію”.

A. Шкода

28. Заявник вимагав невизначену суму компенсації моральної шкоди, спричиненої тривалістю невиконання рішень, винесених на його користь.
29. Уряд стверджував, що заявник не зазнав будь-якої нематеріальної шкоди, яка б підлягала грошовому відшкодуванню.
30. Суд дотримується думки, що заявник зазнав певної нематеріальної шкоди в результаті встановлених порушень, яка не може бути виправдана самим лише фактом встановлення порушення. Здійснюючи свою оцінку на засадах справедливості, як це вимагається статтею 41 Конвенції, призначає заявнику суму в розмірі 1 440 ЄВРО як компенсацію нематеріальної шкоди.

B. Судові витрати

31. Заявник не надав жодних вимог з цього питання протягом встановленого строку; Суд, відповідно, не призначає жодних виплат.

C. Пеня

32. Суд вважає, що пеня дорівнює граничній позичковій ставці (*marginal lending rate*) ставці Європейського центрального банку, до якої слід додати три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ, СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийняти скарги відносно тривалості невиконання рішень суду, винесених на користь заявника; решта заяви оголошується неприйнятною;
2. *Вирішує*, що було порушення п.1 статті 6 Конвенції;
3. *Вирішує*, що було порушення статті 1 Протоколу № 1 до Конвенції.
4. *Вирішує*, що:
 - (а) протягом трьох місяців від дати, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику в українських гривнях за курсом на день здійснення платежу 1 440 ЄВРО (одна тисяча чотириста сорок) компенсації нематеріальної шкоди, а також будь-який податок, який може підлягати сплаті із зазначених сум;

(б) після сплину вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на названі суми нараховуватиметься пеня у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 8 листопада 2005 року відповідно до правила 77 §§ 2 та 3 Регламенту Суду.

С.Долле
Секретар Секції

Ж. П. Коста
Голова Секції